श्रीमती दानकुँवर हिंदी कन्या विद्यालय समिति (अल्पसंख्यक संस्था) द्वारा संचालित,

श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना.

हिंदी विभाग

तथा

जालना शिक्षण संस्था द्वारा संचालित,

आर. जी. बगड़िया कला, एस. बी. लखोटिया वाणिज्य एवं आर. बेझंजी विज्ञान महाविद्यालय, जालना.

हिंदी भाषा एवं साहित्यानुसंधान केंद्र

के संयुक्त तत्वाधान में आयोजित आभासी पटल पर एक दिवसीय नवलेखक कार्यशाला

सृजनशीलता एवं नवाचार

तिथि : ३ अप्रैल, २०२५, समय : सुबह ११:०० बजे

उद्घाटक

डॉ. गणेश अग्निहोत्री
प्राचार्य, जे. ई. एस. महाविद्यालय,
जालना.

अध्यक्ष

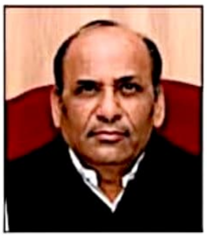

प्रो.डॉ. शंकर तळेकर
प्राचार्य, श्रीमती दानकुँवर
महिला महाविद्यालय,
जालना.

प्रमुख वक्ता

डॉ. प्रतिभा येरेकार
प्रोफेसर एवं विभागाध्यक्षा,
हिंदी विभाग, लालबहादुर शास्त्री महाविद्यालय,
धर्माबाद, जि.नांदेड.

विशेष अतिथि

डॉ. मीरा निचळे
सहायक प्राध्यापिका
अनुवाद एवं निर्वचन विद्यापीठ,
महात्मा गांधी अंतरराष्ट्रीय
हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा.

संयोजक

डॉ. नानासाहेब गोरे
प्रोफेसर एवं विभागाध्यक्ष
हिंदी भाषा एवं साहित्यानुसंधान केंद्र,
जे. ई. एस. महाविद्यालय, जालना.

संयोजक

प्रा. पार्वती देशमुख
सहायक प्राध्यापिका एवं विभागाध्यक्षा
श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय,
जालना.

पंजीकरण लिंक : https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfsodvu8CYWpL4t5s2H22FXpjptfpdNgUyrS_fds5SM2R0D5g/viewform

कार्यशाला में जुडने के लिए लिंक : https://meet.google.com/wso-cpnf-yjm

• विनीत •
सभी सदस्य
श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना.
तथा
हिंदी भाषा एवं साहित्यानुसंधान केंद्र, जे. ई. एस. महाविद्यालय, जालना.

श्रीमती दानकुँवर हिंदी कन्या विद्यालय समिति (अल्पसंख्यक संस्था) द्वारा संचालित,

श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना.

हिंदी विभाग

तथा

जालना शिक्षण संस्था द्वारा संचालित,

आर. जी. बगड़िया कला, एस. बी. लखोटिया वाणिज्य एवं आर. बेझंजी विज्ञान महाविद्यालय, जालना.

हिंदी भाषा एवं साहित्यानुसंधान केंद्र

के संयुक्त तत्वाधान में आयोजित आभासी पटल पर एक दिवसीय नवलेखक कार्यशाला

सृजनशीलता एवं नवाचार

कार्यक्रम की रूपरेखा

अतिथियों का आगमन

प्रास्ताविक : प्रा. पार्वती देशमुख - 7 मिनट

स्वागत पर भाषण : डॉ. नानासाहेब गोरे - 7 मिनट

उद्घाटकीय वक्तव्य : डॉ. गणेश अग्निहोत्री - 10 मिनट

विशेष अतिथि का वक्तव्य : डॉ. मीरा निचळे - 20 मिनट

प्रमुख वक्ता का वक्तव्य : डॉ. प्रतिभा येराकार - 40 मिनट

अध्यक्षीय समापन - डॉ. शंकर तळेकर : 10 मिनट

सूत्र संचालन –डॉ. सीमा गुप्ता

आभार ज्ञापन –डॉ. वैशाली श्रीमंडले

नव लेखक कार्यशाला – सृजनशीलता एवं नवाचार

अहवाल

तिथि-03/04/2025

श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना तथा जेईएस महाविद्यालय के हिंदी विभाग के संयुक्त तत्वावधान में 'सृजनशीलता एवं नवाचार" विषयक एक दिवसीय नवलेखक कार्यशाला का आयोजन आभासी मंच पर सफलतापूर्वक संपन्न हुआ। कार्यशाला की मुख्य वक्ता डॉ. प्रतिभा येरेकार (प्रोफेसर एवं विभागाध्यक्ष, हिंदी विभाग, लाल बहादुर शास्त्री महाविद्यालय, धर्माबाद, जिला नांदेड) ने अपने वक्तव्य में कहा कि सृजनशीलता और नवाचार मानव जीवन के अत्यंत महत्वपूर्ण अंग हैं। नवलेखकों की लेखनी में वह सामर्थ्य होती है, जो संपूर्ण जीवन को नई दिशा प्रदान कर सकती है। कार्यशाला का उद्घाटन जेईएस महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री द्वारा किया गया। उन्होंने इस अभिनव पहल के लिए आयोजकों को शुभकामनाएँ प्रेषित की। प्रस्ताबिक वक्तव्य श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय की हिंदी विभागाध्यक्ष प्रो. पार्बती देशमुख ने प्रस्तुत किया। उन्होंने कहा कि वर्तमान शिक्षा प्रणाली तकनीक आधारित है तथा अब शिक्षण में कौशल विकास को विशेष महत्व दिया जा रहा है। उच्च शिक्षा में पाठ्यक्रमों का मुख्य उद्देश्य विद्यार्थीों की सृजनात्मक क्षमताओं का सर्वांगीण विकास करना है। इसी उद्देश्य की पूर्ति हेतु इस कार्यशाला का आयोजन किया गया है। विशेष अतिथि डॉ मीरा निचळे ने अपने वक्तव्य में कहा कि आज के युग में भाषा के क्षेत्र में कार्यरत युवाओं को रोजगार की चिंता करने की आवश्यकता नहीं है। यदि वे आवश्यक कौशलों का अर्जन करते हैं तो रोजगार के अवसर सहजता से उपलब्ध हो सकते हैं। स्वागत भाषण जेईएस महाविद्यालय के हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ. नानासाहेब गोरे ने प्रस्तुत किया। उन्होंने प्रमुख वक्ता एवं अतिथियों का परीचय कराते हुए कार्यशाला की वर्तमान समय में प्रासंगिकता पर प्रकाश डाला।कार्यशाला की अध्यक्षता श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ. एस.डी. तळेकर ने की। उन्होंने कहा कि विद्यार्थियों की अतर्निहित प्रतिभाओं को अभिव्यक्त होने का अवसर प्रदान करना महाविद्यालय की प्रथम जिम्मेदारी है। इस प्रकार की कार्यशालाए सृजनशील नवलेखों के निर्माण में सहायक सिद्ध होती हैं।

इस कार्यशाला के आयोजन में डॉ. नानासाहेब गोरे, प्रो. पार्वती देशमुख, डॉ. विद्या पटवारी, डॉ केशव सोळके, डॉ. वासुदेव उगले सहित अनेक प्राध्यापक, विद्यार्थी एवं शोधार्थी बड़ी संख्या में ऑनलाइन माध्यम से सहभागी हुए। कार्यशाला का कुशल संचालन डॉ. सीमा गुप्ता ने किया तथा आभार प्रदर्शन डॉ. वैशाली श्रीमंडले द्वारा किया गया।

Incharge Principal
Smt.Dankunwar Mahila Mahavidyalaya
Jalna

11:57
23%
wso-cpnf-yjm
Seema
Nanasaheb
Swati
Sherya
Lata
Pratibha
You
vaishali 29 others

...unwar Mahila Mahavidyala... JALNA

Jyoti Sapkal
keshav solanke
Lata Nehra
Laxmi Dodke
madan Kharatmol
Monali Jadhav
Nanasaheb Gore
PaVan Kachre
Pooja Adhav
Pratibha Yerekar
Pravin Chandanshive

In call

Maheboob Khan (You)
Seema Gupta
Meeting host
Seema Gupta
Meeting host
ANJU HOODA
Ashhar Shaikh
Dnyaneshwar Mahajan
Dr. G. S. Deshmukh
Dr. Meera nichale
Dr. Vasudeo Ugale
Hasan Beniwale
Jyoti Sapkal

11:53

wso-cpnf-yjm

People | Information | Activities

Shilpa
shital choundiye
sonali sonawane
Sudesh Choudhary
Supriya Joshi
surya magre
Swati Mahajan
urbinniwale binniwale
Vaidehi Suwalka
vaishali shrimandale
Varsha Jangid
YUVRAJ MULYE

People | Information | Activities

Prof.Dr. S.D.Talekar
Rahul Ambhore
Rajkamal Bhadnekar
Reena suradkar
Sherya Warkhade
Shilpa
shital choundiye
sonali sonawane
Sudesh Choudhary
Supriya Joshi
surya magre
Swati Mahajan

Smt. Dankunwar Mahila Mahavidyalaya
JALNA

Mahila Mahavidyalaya
JALNA

श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालयातील हिंदी विभागाच्या वतीने नवलेखक कार्यशाळा संपन्न

लोकनायक वृत्तसेवा – सृजनशीलता व नवाचार या विद्यार्थी केंद्रीत पाठ्यक्रमाचे प्रत्यक्ष स्वरूपात अंमलबजावणी ही श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना व जेईस महाविद्यालय हिंदी विभाग यांच्या संयुक्त विदयमानाने आभासी पटलावरती आयोजित एकदिवसीय नवलेखक कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सृजनशीलता व नवाचार मानवी जीवनात अत्यंत महत्तवाचा भाग असुन आपल्या संपूर्ण आयुष्याला कलाटणी देण्याची ताकद या नवलेखकांच्या लेखणी मध्ये आहे.असे कार्यशाळेच्या प्रमुख वक्ता डॉ. प्रतिभा येरेकार प्रोफेसर व हिंदीविभागप्रमुख लाल बहादुरशास्त्री महाविद्यालय, धर्माबाद जि .नांदेड यांनी प्रतिपादित केले. या कार्यशाळेचे उद्घाटन जेईस महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री यांनी केले यावेळी त्यांनी या स्तुत्य अशा कार्यशाळेला शुभेच्छा दिल्या. कार्यशाळेचे प्रास्ताविक श्रीमती दानकुँवर महिला म ह ि व द्य ा ल य ा च य ा हिंदीविभागप्रमुख प्रा.पार्वती देशमुख यांनी आजची शिक्षणपद्धती ही तंत्रज्ञानावर आधारित आहे त्याच बरोबर कौशल्यावर अधिक भर असल्याचे आपणास दिसुन येते.उच्च शिक्षणामध्ये पाठ्यक्रमाचा प्रमुख उद्देश विद्यार्थी सृजनशीलताचा सर्वांगीण विकास घडवून आणणे होय.संक्षिप्त स्वरूपात कार्यशाळा आयोजित करण्यामागील उद्देश प्रस्तुत केला. तसेच विशेष अतिथि डॉ. मीरा निचळे यांनी या आधुनिक युगात विशेष स्थान भाषेच्या क्षेत्रात कार्य करणा–या युवकांना रोजगाराच्या मागे जाण्याची गरज नाही.कौशल्य आत्मसात केल्याने रोजगार सहजरीत्या **पान २ वर**

राज्य लोकतंत्र
07 Apr 2025 - Page 2
शिवाजी मस्के 9403033355

हिंदी विभागाच्या वतीने नवलेखक कार्यशाळा संपन्न

जालना । प्रतिनिधी

सृजनशीलता व नवाचार या विद्यार्थी केंद्रीत पाठ्यक्रमाचे प्रत्यक्ष स्वरूपात अंमलबजावणी ही श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालय, जालना व जेईस महाविद्यालय हिंदी विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमानाने आभासी पटलावरती आयोजित एकदिवसीय नवलेखक कार्यशाळेचे आयोजन करण्यात आले होते. सृजनशीलता व नवाचार मानवी जीवनात अत्यंत महत्त्वाचा भाग असुन आपल्या संपूर्ण आयुष्याला कलाटणी देण्याची ताकद या नवलेखकांच्या लेखणी मध्ये आहे.असे कार्यशाळेच्या डॉ. प्रतिभा येरेकार यांनी प्रतिपादित केले. या कार्यशाळेचे उद्घाटन जेईस महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री यांनी केले यावेळी त्यांनी या स्तुत्य अशा कार्यशाळेला शुभेच्छा दिल्या. कार्यशाळेचे प्रास्ताविक प्रा.पार्वती देशमुख यांनी आजची शिक्षणपद्धती ही तंत्रज्ञानावर आधारित आहे त्याच बरोबर कौशल्यावर अधिक भर असल्याचे आपणास दिसुन येते.उच्च शिक्षणामध्ये पाठ्यक्रमाचा प्रमुख उद्देश विद्यार्थी सृजनशिलताचा सर्वांगिण विकास घडवून आणणे होय.संक्षिप्त स्वरूपात कार्यशाळा आयोजित करण्यामागील उद्देश प्रस्तुत केला. तसेच डॉ. मीरा निचळे यांनी या आधुनिक युगात विशेष स्थान भाषेच्या क्षेत्रात कार्य करणा–या युवकांना रोजगाराच्या मागे जाण्याची गरज नाही.कौशल्य आत्मसात केल्याने रोजगार सहजरीत्या उपलब्ध होईल. स्वागत पर भाषण जेईस महाविद्यालयाचे डॉ. नानासाहेब गोरे यांनी प्रमुख वक्तायांचा परिचय तसेच कार्यशाळा आयोजन करण्याची वर्तमानातील गरज लक्षात आणुन दिली. कार्यशाळेचे अध्यक्ष श्रीमती दानकुँवर महिला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस.डी.तळेकर यांनी असे म्हटले की, विद्यार्थीनींची सुप्त गुणांना वाव देणे ही महाविद्यालयाची प्रथम जबाबदारी असुन या कार्यशाळेच्या माध्यमातुन एक सृजनशील नवलेखक निर्माण होण्यास मदत होईल असे प्रतिपादित केले. संयोजक हिंदी विभाग प्रमुख प्रो.नानासाहेब गोरे ,प्रा.पार्वती देशमुख ,डॉ. विद्या पटवारी, डॉ. केशव सोळंके,डॉ. वासुदेव उगले,प्राध्यापक विद्यार्थी,संशोधक, मोठ्या संख्येने लिंक वरती जोडलेले होते.कार्यशाळेचे सूत्रसंचालन डॉ. सीमा गुप्ता तर आभार डॉ. वैशाली श्रीमंडले यांनी मानले.

युवा आदर्श
epaper.yuvaadarsh.com
05 Apr 2025 - Page 4 - Editor ~ Deepak Shelke contact Whatsup 8390098886

जे. ई.एस. महाविद्यालयात सर्जनशीलता आणि नाविन्य या विषयावर एक दिवसीय नवलेखक कार्यशाळेचा संपन्न

डिजीटल युगात भाषिक कौशल्यावर रोजगाराची संधी उपलब्ध - डॉ. मीरा निचले

जालना । प्रतिनिधी - नवीन शैक्षणिक धोरणावर जेव्हापासून चर्चा सुरू झाली असून, तेव्हापासून नावीन्य हा शब्द चर्चेत आला आहे. सृजनाच्या क्षेत्रात सतत नवीन आणि त्याची सर्जनशील अभिव्यक्ती स्वीकारणे म्हणजे सर्जनशील नवनिर्मिती होय. ही नवनवीनता स्वीकारून जी भाषा आणि साहित्य पुढे सरकते, ती भाषा आणि तिचे साहित्य विकसित होते आणि सर्वसामान्यांच्या गरजा पूर्ण करण्याची क्षमता असते. वर्धा येथील महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठाच्या स्कूल ऑफ ट्रान्सलेशन अँड सिलेक्शनच्या प्राध्यापिका डॉ.मीरा निचले यांनी सांगितले.

जे.ई.एस. महाविद्यालय, जालना आणि श्रीमती दानकुवर महिला महाविद्यालय जालना, यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सर्जनशीलता आणि नाविन्य या विषयावर ऑनलाइन कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली या एकदिवसीय नवीन लेखक कार्यशाळेत विशेष अतिथी म्हणून डॉक्टर मीरा निचले , बोलत होत्या. आज, डिजिटल युगाने विद्यार्थी आणि तरुणांसाठी रोजगाराच्या अनेक नवीन संधी खुल्या केल्या आहेत, त्यांना फक्त त्या खुल्या मनाने पाहण्याची आणि त्यांची कार्यक्षमतेने अंमलबजावणी करण्याची गरज आहे. भाषेच्या क्षेत्रात करिअर करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आता डिजिटल युगात नोकरीच्या मागे धावण्याची गरज नाही, रोजगार आपोआप त्यांच्यापर्यंत पोहोचेल. एक काळ असा होता की कविता लिहिल्यानंतर गुलाबाच्या फुलासोबत कविता नोटबुकमध्ये बंद करून ठेवावी लागे आणि ती प्रकाशित करण्यासाठी त्यांना प्रकाशक मिळेना. पण आज या नव्या माध्यमांमुळे कोणताही कवी आपल्या सादरीकरण कौशल्याने देशाच्याच नव्हे तर जगाच्या कानाकोपऱ्यात पोहोचू शकतो. असेही डॉक्टर निचले यांनी सांगितले.

कार्यशाळेचे उद्घाटन जे.ई.एस. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.गणेश अग्निहोत्री यांनी केले. यावेळी बोलताना प्राचार्य डॉ.गणेश अग्निहोत्री म्हणाले की,जालना हे बहुभाषिक शहर असल्याने विविध मातृभाषा असलेली कुटुंबे येथे राहतात. परस्पर संवादासाठी ते फक्त हिंदी भाषेचा वापर करतात. त्यामुळे जालन्यात हिंदी सक्तीने नव्हे तर स्वेच्छेने स्वीकारली जाते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी या संधीचा फायदा घेऊन आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या मदतीने करिअरच्या नवीन संधी शोधण्याची गरज आहे. असे मत त्यांनी उद्घाटनपर भाषणात प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री यांनी सांगितले.

या कार्यशाळेच्या वक्त्या धर्माबाद येथील लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालयाच्या हिंदी विभागाच्या प्रमुख डॉ.प्रतिभा येरेकर म्हणाल्या की, सर्जनशीलता ही भावनांची यशस्वी अभिव्यक्ती आहे. अभ्यासक्रमांची रचना करताना विद्यापीठात थीमॅटिक इनोव्हेशन लक्षात ठेवले जाते.शैक्षणिक शिक्षणाबरोबरच विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक शिक्षणही मिळाले पाहिजे. त्यामुळे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सूचनेनुसार विद्यापीठांच्या अभ्यासक्रम समित्या अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना सातत्याने अभ्यासक्रमांमध्ये जोडत असतात. काळाची गरज लक्षात घेऊन सुधारणा आणि निर्मितीचा हा उपक्रम निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे. आज नवीन शैक्षणिक धोरणात इनोव्हेशन हा शब्द ठळकपणे वापरला गेला आहे. विद्यार्थ्यांनी हा नवोपक्रम स्वीकारून सर्जनशीलतेला नवे आयाम देण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. असेही डॉ.प्रतिभा येरेकर यांनी सांगितले

यावेळी जे ई एस महाविद्यालयाचे हिंदी विभाग विभागप्रमुख डॉ.नानासाहेब गोरे म्हणाले की, बदललेल्या परिस्थितीनुसार महाविद्यालये, विद्यापीठे, शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षण व्यवस्थेशी संबंधित शिक्षकांच्या मूल्यमापनाच्या पद्धती दिवसेंदिवस बदलत आहेत. महाविद्यालय आणि त्यात सेवा देणारे प्राध्यापक नवीन तंत्रज्ञानाशी कितपत जोडलेले आहेत आणि ते नवीन तंत्रज्ञानाचा अध्यापन प्रक्रियेत कसा वापर करत आहेत, याचे सातत्याने मूल्यमापन केले जात आहे. विद्यार्थ्यांनीही नाविन्यपूर्णतेच्या माध्यमातून या नवीन तंत्रज्ञानाशी जोडले जाणे आवश्यक आहे. जेव्हा शिक्षक स्वतः नवकल्पना आत्मसात करतील आणि त्यांची शिकवण्याची कौशल्ये वेळेवर आणि सुसंगत बनवतील तेव्हाच विद्यार्थी नाविन्यपूर्ण प्रक्रियेशी जोडू शकतील. त्यामुळे केवळ विद्यार्थ्यांनीच नाही तर शिक्षकांनीही नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पूर्ण क्षमतेने अध्यापन करणे गरजेचे आहे., असेही डॉ.गोरे यांनी सांगितले

या प्रस्तावावर आपल्या भाषणात दानकुंवर महिला महाविद्यालय, जालना येथील हिंदी विभागप्रमुख प्रा. पार्वती देशमुख म्हणाल्या की, आजची शिक्षणपद्धती तंत्रज्ञानासोबत कौशल्यावर आधारित आहे. कौशल्य आणि तंत्रज्ञानाच्या संयोगाने रोजगाराच्या नवीन संधी शोधण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे कौशल्य विकसित केले पाहिजे, म्हणून विद्यापीठाने आपल्या अभ्यासक्रमांमध्ये या कौशल्यांचा समावेश केला आहे.

विद्यार्थ्यांना याविषयी व्यावहारिक माहिती मिळावी म्हणून आम्ही ही कार्यशाळा आयोजित केली असल्याचेही डॉक्टर देशमुख यांनी सांगितले.

यावेळी अध्यक्षीय समारोप समारंभात दानकुंवर महिला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.शंकर तळेकर म्हणाले की, विद्यार्थ्यांच्या कला आणि कलागुणांना वाव देणे ही महाविद्यालयाची प्राथमिक गरज आहे. या कार्यशाळांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना आकार देण्याचे प्रकार घडू शकतात. या कार्यशाळेचा विद्यार्थ्यांना नक्कीच फायदा होईल आणि ते नवीन कौशल्याकडे सखोल अभ्यास सुरू करतील.

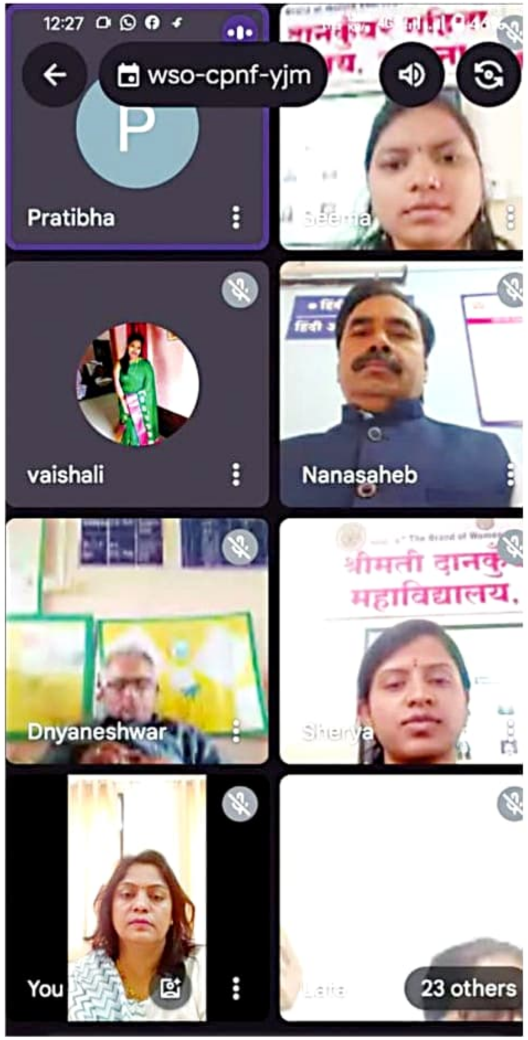

या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ.सीमा गुप्ता यांनी केले तर उपस्थित आमचे आभार डॉ.वैशाली श्रीमंडळे यांनी मानलेत. या कार्यशाळेत डॉ.जयश्री वाडेकर, डॉ.प्रवीण चंदनशिवे, डॉ.विद्या पटवारी, डॉ.गजानन देशमुख यांच्यासह प्राध्यापक, संशोधक व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

डिजिटल युग में रोजगार आपके पास चले आएंगे : डॉ. निचले

जेईएस में सृजनशीलता और नवाचार नव लेखक कार्यशाला संपन्न

जिला संवाददाता |जालना

जब से नई शिक्षा नीति की चर्चा आरंभ हुई है तब से नवाचार शब्द चर्चा में है। निरंतर नए को स्वीकार करते हुए सृजन क्षेत्र में उसकी सृजनात्मक अभिव्यक्ति ही सृजन नवाचार है। जो भाषा तथा साहित्य को स्वीकार कर आगे बढ़ता है। वही भाषा और साहित्य विकसित होता है तथा जन सामान्य की आवश्यकताओं की आपूर्ति की क्षमता रखता है ऐसा प्रतिपादन महात्मा गांधी अंतरराष्ट्रीय विश्वविद्यालय वर्धा के अनुवाद एवं निर्वाचन विश्वविद्यालय की प्रा. डॉ. मीरा निचले ने किया।

रोजगार के कई नए अवसर - जे.ई.एस. महाविद्यालय जालना तथा श्रीमती दानकुंवर महिला महाविद्यालय जालना के संयुक्त तत्वावधान में आयोजित सृजनशीलता एवं नवाचार विषय पर आयोजित आभासी पटेल पर आयोजित एक दिवसीय नव लेखन कार्यशाला में बोल रही थी। उन्होंने कहा कि, डिजिटल युग ने छात्रों तथा युवाओं के सामने रोजगार के कई नए अवसर खोले हैं। बस उन्हें खुली दृष्टि से देखने तथा कुशलता के साथ अमल में

लाने की जरूरत है। भाषा के क्षेत्र में कैरियर करने वाले छात्रों को डिजिटल युग में रोजगार के पीछे भागने की आवश्यकता नहीं है। रोजगार स्वयं उन तक पहुंचेगे। एक समय था जब कविता लिखकर कभी गुलाब के फूल के साथ उसे कविता को कॉपी में बंद करके रखनी पड़ती थी। प्रकाशित करने के लिए उसे प्रकाशक नहीं मिलते थे। परंतु आज इन नए माध्यमों के कारण कोई भी कवि अपनी प्रस्तुति कौशल से केवल देश ही नहीं अपितु विश्व के कोने-कोने तक पहुंच सकता है।

पूरी क्षमताओं से जुड़ने की आवश्यकता - इस कार्यशाला का उद्घाटन जे.ई.एस. महाविद्यालय के प्राचार्य डॉ गणेश अग्निहोत्री ने किया। जालना बहुभाषियों का शहर होने से यहां भिन्न-भिन्न मातृभाषी परिवार रहते हैं। आपसी संपर्क के लिए वे हिंदी भाषा का ही उपयोग करते हैं। इसलिए जालना में हिंदी जबरदस्ती से नहीं अपितु स्वेच्छा से स्वीकार की जाती है ऐसा वक्तव्य प्रा अग्निहोत्री ने किया। कार्यशाला में लाल बहादुर शास्त्री महाविद्यालय, धर्माबाद की डॉ. प्रतिभा यरेकार ने कहा कि, अनुभूति की सफल अभिव्यक्ति ही सृजनशीलता है। विषयगत नवाचार को पाठ्यक्रमों की रचना करते समय विश्वविद्यालय में रखा जाता है। स्वागत पर भाषण में हिंदी विभागाध्यक्ष डॉ.नानासाहब गोरे ने कहा कि, परिवर्तित स्थिति के अनुरूप महाविद्यालय, विश्वविद्यालय, शैक्षिक संस्थान तथा शिक्षा व्यवस्था से जुड़े हुए अध्यापक के मूल्यांकन की पद्धतियां दिन-ब-दिन परिवर्तित होती चली जा रही है। इसलिए केवल छात्रों को ही नहीं अपितु अध्यापकों को भी अध्यापन में नवागत तकनीक के साथ पूरी क्षमताओं से जुड़ने की आवश्यकता है। अपने प्रास्ताविक पर भाषण में दानकुंवर महिला महाविद्यालय की प्रा. पार्वती देशमुख ने कहा कि आज की शिक्षा पद्धति तकनीकी के साथ-साथ कुशलता पर आधारित है। कुशलता और तकनीक के संयोग से रोजगार के नए-नए अवसर तलाशने का हुनर छात्रों में निर्मित हो इसलिए पाठ्यक्रमों में इनका समावेश किया है। अध्यक्षीय समापन में डॉ. शंकर तलेकर ने कहा कि, छात्रों की सुप्त प्रतिभाओं तथा कलाओं को आकार देना महाविद्यालय की प्राथमिक आवश्यकता होती है। इस प्रकार का आकार इन कार्यशालाओं के माध्यम से छात्रों को दिया जा सकता है। कार्यशाला का संचालन डॉ. सीमा गुप्ता ने तथा आभार डॉ. वैशाली श्रीमंडले ने किया। कार्यशाला में डॉ. विद्या पटवारी, डॉ. जयश्री वाडेकर, डॉ. प्रवीण चंदनशिवे, डॉ. गजानन देशमुख समेत प्राध्यापक शोधार्थी तथा विद्यार्थी उपस्थित थे।

युवा आदर्श

epaper.yuvaadarsh.com
05 Apr 2025 - Page 4 - Editor ~ Deepak Shelke contact Whatsup 8390098886

जे. ई.एस. महाविद्यालयात सर्जनशीलता आणि नाविन्य या विषयावर एक दिवसीय नवलेखक कार्यशाळेचा संपन्न

डिजीटल युगात भाषिक कौशल्यावर रोजगाराची संधी उपलब्ध - डॉ. मीरा निचले

जालना । प्रतिनिधी - नवीन शैक्षणिक धोरणावर जेव्हापासून चर्चा सुरू झाली असून, तेव्हापासून नावीन्य हा शब्द चर्चेत आला आहे. सृजनाच्या क्षेत्रात सतत नवीन आणि त्याची सर्जनशील अभिव्यक्ती स्वीकारणे म्हणजे सर्जनशील नवनिर्मिती होय. ही नवनवीनता स्वीकारून जी भाषा आणि साहित्य पुढे सरकते, ती भाषा आणि तिचे साहित्य विकसित होते आणि सर्वसामान्यांच्या गरजा पूर्ण करण्याची क्षमता असते. वर्धा येथील महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय विद्यापीठाच्या स्कूल ऑफ ट्रान्सलेशन अँड सिलेक्शनच्या प्राध्यापिका डॉ.मीरा निचले यांनी सांगितले.

जे.ई.एस. महाविद्यालय, जालना आणि श्रीमती दानकुवर महिला महाविद्यालय जालना, यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित सर्जनशीलता आणि नाविन्य या विषयावर ऑनलाइन कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली या एकदिवसीय नवीन लेखक कार्यशाळेत विशेष अतिथी म्हणून डॉक्टर मीरा निचले , बोलत होत्या. आज, डिजिटल युगाने विद्यार्थी आणि तरुणांसाठी रोजगाराच्या अनेक नवीन संधी खुल्या केल्या आहेत, त्यांना फक्त त्या खुल्या मनाने पाहण्याची आणि त्यांची कार्यक्षमतेने अंमलबजावणी करण्याची गरज आहे. भाषेच्या क्षेत्रात करिअर करणाऱ्या विद्यार्थ्यांना आता डिजिटल युगात नोकरीच्या मागे धावण्याची गरज नाही, रोजगार आपोआप त्यांच्यापर्यंत पोहोचेल. एक काळ असा होता की कविता लिहिल्यानंतर गुलाबाच्या फुलासोबत कविता नोटबुकमध्ये बंद करून ठेवावी लागे आणि ती प्रकाशित करण्यासाठी त्यांना प्रकाशक मिळेना. पण आज या नव्या माध्यमांमुळे कोणताही कवी आपल्या सादरीकरण कौशल्याने देशाच्याच नव्हे तर जगाच्या कानाकोपऱ्यात पोहोचू शकतो. असेही डॉक्टर निचले यांनी सांगितले.

कार्यशाळेचे उद्घाटन जे.ई.एस. महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.गणेश अग्निहोत्री यांनी केले. यावेळी बोलताना प्राचार्य डॉ.गणेश अग्निहोत्री म्हणाले की,जालना हे बहुभाषिक शहर असल्याने विविध मातृभाषा असलेली कुटुंबे येथे राहतात. परस्पर संवादासाठी ते फक्त हिंदी भाषेचा वापर करतात. त्यामुळे जालन्यात हिंदी सक्तीने नव्हे तर स्वेच्छेने स्वीकारली जाते. त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी या संधीचा फायदा घेऊन आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या मदतीने करिअरच्या नवीन संधी शोधण्याची गरज आहे. असे मत त्यांनी उद्घाटनपर भाषणात प्राचार्य डॉ. गणेश अग्निहोत्री यांनी सांगितले.

या कार्यशाळेच्या वक्त्या धर्माबाद येथील लाल बहादूर शास्त्री महाविद्यालयाच्या हिंदी विभागाच्या प्रमुख डॉ.प्रतिभा येरेकर म्हणाल्या की, सर्जनशीलता ही भावनांची यशस्वी अभिव्यक्ती आहे. अभ्यासक्रमांची रचना करताना विद्यापीठात थीमॅटिक इनोव्हेशन लक्षात ठेवले जाते.शैक्षणिक शिक्षणाबरोबरच विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक शिक्षणही मिळाले पाहिजे. त्यामुळे विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या सूचनेनुसार विद्यापीठांच्या अभ्यासक्रम समित्या अशा व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना सातत्याने अभ्यासक्रमांमध्ये जोडत असतात. काळाची गरज लक्षात घेऊन सुधारणा आणि निर्मितीचा हा उपक्रम निरंतर चालणारी प्रक्रिया आहे. आज नवीन शैक्षणिक धोरणात इनोव्हेशन हा शब्द ठळकपणे वापरला गेला आहे. विद्यार्थ्यांनी हा नवोपक्रम स्वीकारून सर्जनशीलतेला नवे आयाम देण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे. असेही डॉ.प्रतिभा येरेकर यांनी सांगितले

यावेळी जे ई एस महाविद्यालयाचे हिंदी विभाग विभागप्रमुख डॉ.नानासाहेब गोरे म्हणाले की, बदललेल्या परिस्थितीनुसार महाविद्यालये, विद्यापीठे, शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षण व्यवस्थेशी संबंधित शिक्षकांच्या मूल्यमापनाच्या पद्धती दिवसेंदिवस बदलत आहेत. महाविद्यालय आणि त्यात सेवा देणारे प्राध्यापक नवीन तंत्रज्ञानाशी कितपत जोडलेले आहेत आणि ते नवीन तंत्रज्ञानाचा अध्यापन प्रक्रियेत कसा वापर करत आहेत, याचे सातत्याने मूल्यमापन केले जात आहे. विद्यार्थ्यांनीही नाविन्यपूर्णतेच्या माध्यमातून या नवीन तंत्रज्ञानाशी जोडले जाणे आवश्यक आहे. जेव्हा शिक्षक स्वतः नवकल्पना आत्मसात करतील आणि त्यांची शिकवण्याची कौशल्ये वेळेवर आणि सुसंगत बनवतील तेव्हाच विद्यार्थी नाविन्यपूर्ण प्रक्रियेशी जोडू शकतील. त्यामुळे केवळ विद्यार्थ्यांनीच नाही तर शिक्षकांनीही नवीन तंत्रज्ञानाचा वापर करून पूर्ण क्षमतेने अध्यापन करणे गरजेचे आहे., असेही डॉ.गोरे यांनी सांगितले

या प्रस्तावावर आपल्या भाषणात दानकुंवर महिला महाविद्यालय, जालना येथील हिंदी विभागप्रमुख प्रा. पार्वती देशमुख म्हणाल्या की, आजची शिक्षणपद्धती तंत्रज्ञानासोबत कौशल्यावर आधारित आहे. कौशल्य आणि तंत्रज्ञानाच्या संयोगाने रोजगाराच्या नवीन संधी शोधण्यासाठी विद्यार्थ्यांचे कौशल्य विकसित केले पाहिजे, म्हणून विद्यापीठाने आपल्या अभ्यासक्रमांमध्ये या कौशल्यांचा समावेश केला आहे.

विद्यार्थ्यांना याविषयी व्यावहारिक माहिती मिळावी म्हणून आम्ही ही कार्यशाळा आयोजित केली असल्याचेही डॉक्टर देशमुख यांनी सांगितले.

यावेळी अध्यक्षीय समारोप समारंभात दानकुंवर महिला महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ.शंकर तळेकर म्हणाले की, विद्यार्थ्यांच्या कला आणि कलागुणांना वाव देणे ही महाविद्यालयाची प्राथमिक गरज आहे. या कार्यशाळांच्या माध्यमातून विद्यार्थ्यांना आकार देण्याचे प्रकार घडू शकतात. या कार्यशाळेचा विद्यार्थ्यांना नक्कीच फायदा होईल आणि ते नवीन कौशल्याकडे सखोल अभ्यास सुरू करतील.

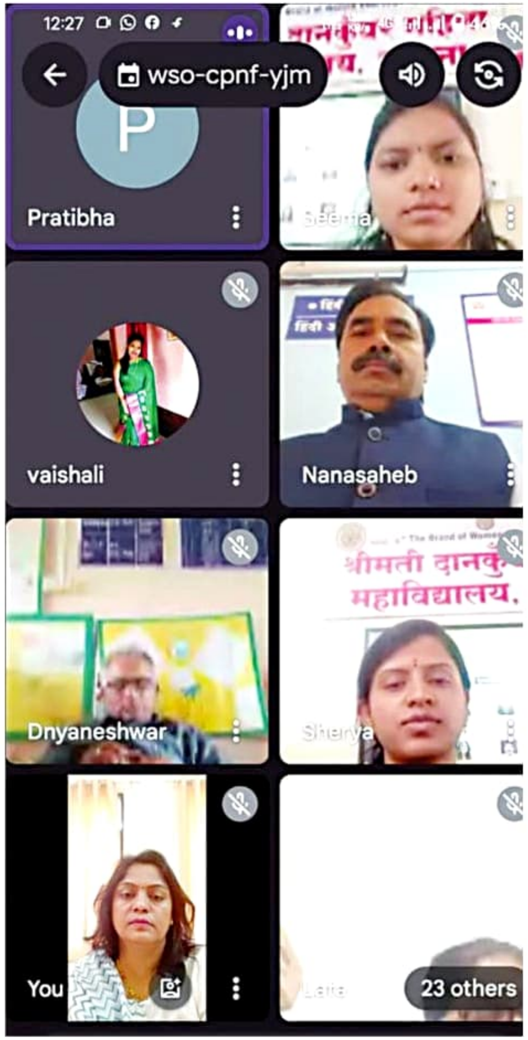

या कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन डॉ.सीमा गुप्ता यांनी केले तर उपस्थित आमचे आभार डॉ.वैशाली श्रीमंडळे यांनी मानलेत. या कार्यशाळेत डॉ.जयश्री वाडेकर, डॉ.प्रवीण चंदनशिवे, डॉ.विद्या पटवारी, डॉ.गजानन देशमुख यांच्यासह प्राध्यापक, संशोधक व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.